

Σὰν πολλὰ νὰ μᾶς τὰ λές.
Μ' ἤθερες πάλι σὺς καλὲς
κι ἔχεις γλώσσα ἴση.
Μ' ἂν μὲ πιάσει τὸ κακό,
θὰ σ' ἀφίσω νησιώ,
νὰ σοῦ μάθω γνώση.

Δὲν τὸ ξέρεις, τὰ παιδιά,
πὼς δὲ θγάζον τσιμονδιά,
σὰ διαβάζει ὁ ἄλλος ;
Πρόσεξε πὺν σ' ὀδηγῶ,
κι ἀπὸ σέβανε εἰμ' ἐγὼ
ἴσο πὺν μεγάλος.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ
(Ἀπηλιώτης)

ΑΓΑΠΗΣΕΤΕ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ

Ἀγαπήσετε τὰ δέντρα τὰ τρανά,
κάθε κάμπος νὰ γιορτάσει
καὶ τὸ μάτι νὰ χορτάσει,
νὰ χορτάσει πρασινάδες στὰ θουνά.

Νὰ ψηλώνει φουντωμένο τὸ κλαδί
καὶ τ' ἀγέρι νὰ μυρώνει,
κι ἀπὸ τὴ φωλιά τ' ἀηδὸνι
νὰ θωρεῖ τὶς ὀμορφιές, νὰ τραγουδεῖ.

Ἀγαπήσετε τὰ δέντρα τὰ ἰσκιερά,
πὺν σὶν ἴσκιον τοὺς κεῖ κάτω
πήγαυε φωλιά γεμάτο
τὸ κλεφτόπουλο νὰ γεῖρει μιὰ φορὰ.

Τώρα πάει τραγουδώντας με τὰρνιά
τὸ βοσκόπουλο κεῖ πέρα
καὶ θαρεῖ τέτοια φλογέρα,
πὺν ζηλεύουν τὰ πουλάκια στὰ κλωνιά.

Ἀγαπήσετε τὰ δέντρα τὰ τρανά,
δεῖξτε μὲ ἀγάπη χώρια,
νὰν' ἡ χώρα μας πανώρια,
νὰ γεμίσων πρασινάδες τὰ θουνά.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ
(Ἀπηλιώτης)

ΛΕΩΝΙΔΑ ΑΝΤΡΕΓΙΕΒ

Ο ΣΑΒΒΑΣ

-9

ΤΙΟΥΧΑΣ.—(Καθησυχαστικά.) Δὲν εἶναι τίποτε.
Εἶναι ὅλο μούρες.

ΣΑΒΒΑΣ.—(Ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ παραίδρυο,
ἦσυχος κι αὐστηρός, ἀλλὰ κι αὐτὸς ὄχρὸς.) Αἶ, πὼς
σοῦ φαίνεται, ἀδερφή;

ΛΥΠΑ.—(Ἐξω φρενῶν.) Θὰ τρέξω. Θὰ τρέξω.
Ποῦ εἶναι τὸ σάλι μου, ποῦ εἶναι τὸ σάλι μου; Κύριε,
Θεέ μου, μὰ ποῦ εἶναι τὸ σάλι μου;

ΣΑΒΒΑΣ.—Τὸ σάλι σου νὰ το, μὰ τὸ ἴδιο κάνει,
δὲ θὰ σοῦ τὸ δώσω. Κάτσε, δὲν ἔχεις καμμιὰ δουλιὰ
ἐκεῖ.

ΛΥΠΑ.—Ἄφησέ με!

ΣΑΒΒΑΣ.—Ὅχι, κάτσε, κάτσε! Τώρα εἶναι πιά
ἀργά.

ΛΥΠΑ.—Ἀργά...

ΣΑΒΒΑΣ.—Ναί, ἀργά. Ἀκοῦς πὼς σκάνει;

ΛΥΠΑ.—Θέλω νὰ τρέξω, θέλω νὰ τρέξω.

ΣΑΒΒΑΣ.—Κάτσε, κάτσε ἐδῶ. (Τὴν καθίζει με
βία.) Τιούχα, ἀκοῦς; Ἀνατινάξανε τὸ Θεό!

ΤΙΟΥΧΑΣ.—(Κοιτάζει με φόβο τὸ Σάββα.) Σάβ-
βα, μὴ μὲ κάνεις νὰ γελᾶσω, γύρισε τὴν μούρη σου!
(Ὁ Σάββας χαμεγελώντας βηματίζει με ἀποφα-
στικό καὶ ἐλαφρὸ βῆμα, χωρὶς τὸ συνηθισμένο σκυ-
ψιμο.)

ΛΥΠΑ.—(Σιγανὰ.) Σάββα!

ΣΑΒΒΑΣ.—Τί; Μίλα δυνατώτερα!...

ΛΥΠΑ.—Μὰ εἶναι δυνατό νάνα ἀλήθεια;

ΣΑΒΒΑΣ.—Εἶν' ἀλήθεια.

ΛΥΠΑ.—Κι Ἐκεῖνος δὲν ὑπάρχει πιά.

ΣΑΒΒΑΣ.—Κι Ἐκεῖνος δὲν ὑπάρχει.

(Ἡ Λύπα ἀρχίζει νὰ κλαίει στὴ ἀρχὴ σιγά, ὕστερα
ὅλο καὶ δυνατώτερα. Ἡ καμπανοκρουσία κ' οἱ φωνές
ὀλοένα δυναμώνουν. Κυλοῦν κάποια κάρρα.)

ΣΑΒΒΑΣ.—Τρέχουν! Μὰ πὼς φωνάζουν!... (Ἡ
Λύπα κἀτι λέει, δὲν ἀκούγονται ὅμως τὰ λόγια της.)
Δυνατώτερα! Δὲν ἀκούω. Δὲν ἀκοῦς πὼς χτυποῦν καμ-
πάνες!

ΛΥΠΑ.—(Δυνατά.) Σκοτώσέ με, Σάββα!

ΣΑΒΒΑΣ.—Γιὰτί; Θὰ πεθάνεις μοναχὴ σου.

ΛΥΠΑ.—Δὲν μπορῶ! Θὰ σκοτωθῶ!

ΣΑΒΒΑΣ.—Σκοτώσου! Σκοτώσου! Σκοτώσου πὺν
γρήγορα!

(Ἡ Λύπα κλαίει, με τὸ κεφάλι χαμένο στὴν πολυ-
θρόνα. Ὁ Τιούχας με συσπασμένο ἀπὸ τὸ φόβο πρό-
σωπο, κοιτάζει τὸ Σάββα, κρατεῖ καὶ τὰ δυὸ χέρια
κοντὰ στὸ πρόσωπο. Ἀκούγεται καθαρὰ ἡ καμπάνα,
ἐκόνοντας τοὺς ἀνησύχους ἦχους της μαζί με τὴ
φωνὴ τοῦ Σάββα.)

ΣΑΒΒΑΣ.—(Δυνατά.) Ἀ-χά! Χτυποῦν τὶς καμ-
πάνες! Χτυπάτε, χτυπάτε! Γλήγορα θ' ἀντιγῆσει
δὴλ ἡ γῆ. Ἀκούω!... Ἀκούω! Βλέπω, πὼς καίγονται
οἱ πόλεις σας. Βλέπω τὶς φλόγες! Ἀκούω τοὺς κρό-
τους! Βλέπω πὼς γκρεμίζονται ἀπάνω στὰ κεφάλια
τὰ σπιτία! Δὲν ἔχουν ποῦ νὰ φύγουν... Σωτηρία δὲν
ὑπάρχει! Παντοῦ φωτιά! Καίγονται ἐκκλησιές, καί-
γονται ἐργοστάσια, σπάζουν καζάνια. Τέλος στοὺς
δουλικούς κόπους!

ΤΙΟΥΧΑΣ.—(Τρέμοντας ἀπὸ φόβο.) Σάββα,
σῶπα! Θὰ γελᾶσω!

ΣΑΒΒΑΣ.—(Χωρὶς ν' ἀκούσει.) Ἦρθε ὁ και-
ρός!... Ἀκοῦς! Ἡ γῆ σὰς ἀπαρνήθηρε. Δὲν ἔχετε πα-
θέση στὴ γῆ! Ὅχι!... Ἐρχεται! Τὸν βλέπω! Ἐρχε-
ται. ὁ λεύτερος ἀνθρωπος! Γεννήθημε μέσο στὶς φλό-
γες!... Εἶναι ὁ ἴδιος φλόγα καὶ καταστροφὴ! Τέλος στὴ
γῆ τῶν σιλάων!

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Σάββα, σῶπα!

ΣΑΒΒΑΣ.—(Σκύρτει πρὸς τὸν Τιούχα.) Ἐτοιμαστέιτε. Ἐρχεται. Ἀκούς τὰ βήματά του; Ἐρχεται! Ἐρχεται!...

ΠΡΑΞΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἐνα μέρος κοντὰ σὺν μοναστήρι. Περνάει πλάγια τῆ σιγῆ ἕνας μεγάλος δρόμος. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ δρόμου, ὅσπερα ἀπὸ τὸν ποταμὸ, φαίνεται ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ περίχωρα, ὁ κάμπος, τὸ δάσος, τὸ χωριὸ πὸν λαμποκοποῦν οἱ στανροὶ τῶν ἐκκλησιῶν σὺν ἡλίω. Δεξιὰ, σὺν δάσος, σὺν ψήλωμα τοῦ βουνοῦ, ἀπάνω ἀπὸ τὸν ποταμὸ, φαίνεται ἕνα μέρος τοῦ μοναστηριοῦ, οἱ τοῖχοι κι' ὁ πύργος. Ἀπὸ τὸ μπροστινὸ μέρος τοῦ δρόμου εἶναι ἕνας λόφος, σκεπασμένος ἀπὸ πατημένα χόρτα. Εἶναι πολὺ πρῶτ', ὁ ἡλιος εἶναι λαμπερός, ἡ ὥρα πέριτε - ἔξη. Στιὸς κάμπους, σὲ μερικὰ μέτρα, φαίνεται ἡμίχλη, πὸν οἰγὰ - οἰγὰ διαλύεται. Ἀπὸ τὸ δρόμο κάπου - κάπου περνῶνε προσκνητάδες, βιουσικοὶ νὰ πάνε σὺν μοναστήρι, σπρώχοντες καροτσάκια μὲ ἀνήμπορους καὶ παραμορφωμένους. Ἀπὸ τὸ μοναστήρι ἀκούονται φωνές πολλῶν χιλιάδων ἀνθρώπων, πὸν εἶναι γιὰ κάτι εὐχαριστημένοι. Οἱ φωνές δὲν ξεχωρίζονται καλά, ἀλλὰ ἀκούονται ἡ ψαλμοδία τῶν τριῶν, φωνές χαρούμενες, βιαστικὲς ὁμιλίες. Κάμουν μὴ ἐντύπωση τῆς δυνάμεως τῶν στοιχείων. Σὲ ὁρισμένες στιγμὲς οἱ φωνές χάνονται σὺν κίματα, καὶ τότε ἀκούεται καθαρὰ τὸ τραγοῦδι τῶν τριῶν.

Στὸ μπροστινὸ μέρος τοῦ δρόμου βρίσκεται ἡ Λύπια κι' ὁ νεαρός δόκιμος μοναχὸς Βασίλειος. Ἡ Λύπια εἶναι ντυμένη ὅπως καὶ τῆ νύχτα, μὲ ἀκατάστατα δεμένο ἄσπρο σάλι φαίνεται χαρούμενη, τὰ φρονήματά της εἶναι σκοτισμένα. Κάθεται ἀπάνω σὺν μικρὸ λόφο. Κοντὰ της στέκεται ὁ Βασίλειος, μὲ πρόσωπο σὰ σαπισμένο, μὲ κινήσεις ἀβέβαιες, ἀσκοπες· προσπαθεῖ νὰ χαμογελάσει, μὰ τὸ χαμόγελό του γίνεται κάπως σιχαρό, οἰκτρό. Μοιάζει παιδάκι πὸν τὸ κακομεταχειριστήκανε, χωρὶς νὰ ξέρει τὸ γιατί.

ΛΥΠΙΑ.—(Λύνοντας τὸ σάλι.) Θεέ μου, τί ὄμορφα πὸν εἶναι δῶ. Θάθελα νὰ πεθάνω δῶ. Δὲν μπορῶ νὰ τὸ χοροτάσω! Τί ὄμορφα! Τί ὄμορφα!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—(Κοιτάζει γύρω του.) Ναι, εἶναι ὄμορφα. Μόνον πὸν δὲν μπορῶ νὰ μείνω πὰ ἐκεῖ. Δὲν μπορῶ νὰ μείνω πὰ ἐκεῖ. Δὲν μπορῶ. Σκουντᾶνε, χάνονται... Πῶς ζουλίξανε αὐτὴ τῆ γυναίκα!.. Ἐχει κ' ἕνα μορῶ. Δὲν μπορῶσα πὰ νὰ βλέπω. Ἐγὼ... ἐγὼ δὲ φύγω σὺν δάσος...

ΛΥΠΙΑ.—Τί ὄμορφα πὸν εἶναι, Θεέ μου!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—(Βλέπει λυπημένως τὸ μέρος πὸν ἀπλώνεται μπροστά του.) Θὰ πάω σὺν δάσος.

ΛΥΠΙΑ.—Κι ἀκόμη χτὲς δὲν εἶτανε τίποτε τέτιο. Οὔτε θαῦμα, οὔτε τίποτε. Εἶτανε μοναχὰ ὁ Σάββας. Δὲν μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω πῶς εἶτανε χτὲς, σὰ νὰ πέρασε ὀδύκληρος χρόνος, ἕκατὸ χρόνια... Θεέ μου!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—(Μορφάζει.) Μὰ γιατί τῶσανε; Μὰ γιατί;

ΛΥΠΙΑ.—Τί ὑποθέτετε; Βασίλει;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—(Κινεῖ τὸ χέρι του.) Σὰς εἶπα νὰ πᾶμε σὺν δάσος. Ὅχι, δὲ θέλατε!

ΛΥΠΙΑ.—Σοῦπε τίποτε;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—(Κινεῖ τὸ χέρι του.) Εἶτανε ἀνάγκη; Ἄχ!

ΛΥΠΙΑ.—Ἄχ, Βασίλει, Βασίλει! Σὺ μὲ τῆ μανία γιὰ τὸ δάσος δὲν εἶδες τὸ πὸν μεγάλο, τόσο μεγάλο, πὸν δὲ θυμοῦνται ἄλλο παρόμοιο οἱ ἀνθρώποι. Ἄχ, Βασίλει, μὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ μιλάει γιὰ κάτι ἄλλο, ὅταν νᾶ, τώρα ἐδῶ, μπροστά σὺν μάτια σας, γίνηκε τέτιο θαῦμα; Ἐνοεῖς; θαῦμα! Ἀνατριχιάζω πὸν τὸ λέω. Θαῦμα! Θεέ μου! Πὸν εἶσυνε, Βασίλει, ὅταν γίνηκε ἡ ἐκρηξη; Στὸ δάσος;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—Ναι. Δὲν ἀκουσα τῆν ἐκρηξη. Ἄκουσα μονάχα τὲς καμπάνες.

ΛΥΠΙΑ.—Λοιπὸν;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—Αἱ; τίποτε. Ἐτρεξα νὰ δῶ... ἡ πόρτα εἶτανε κλειστή, ὅλοι κλαίγανε, σὰ νὰ τρελλαθήκανε. Καὶ ἡ εἰκόνα...

ΛΥΠΙΑ.—Λοιπὸν, λοιπὸν... Τῆν εἶδες;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—Εἶταν ἀκέρια! Ἐνῶ γύρω... (ζωηρῶ) ἔξερε ἐκεῖνο τὸ κάγγελο; ναι; ἐκεῖνο εἶναι ὅλο ζαρωμένο, σὺν τὸ σκοινί. Μὰ σοῦ φέρνει γέλια νὰ τὸ κοιτάζει κανεὶς, φαίνεται σὰ νὰ εἶναι μαλακό. Τὸ ἔπιασα, μὰ ὄχι! Τί δύναμη, αἱ; Καθὼς φαίνεται θὰ εἶτανε μεγάλη ποσότητα...

ΛΥΠΙΑ.—Λοιπὸν, κ' ἡ εἰκόνα; ἡ εἰκόνα;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—Στέκεται ἀπείραχτη. Προσεύχονται οἱ δικοὶ σας μπροστά της.

ΛΥΠΙΑ.—Θεέ μου! Καὶ τὸ γυαλί της ἀπείραχτο;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—Ναι καὶ τὸ γυαλί της.

ΛΥΠΙΑ.—Μοῦ τῶσανε, μὰ δὲν τὸ πιστεύω... Θεέ μου, συνώσεσέ με. Λοιπὸν τί κάνουνε; Χαιρούνται;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—Ναι, εἶναι πολὺ χαρούμενοι. Εἶναι σὰ ιεθυσιμένοι ἀπ' τῆ γὰρά τους. Δὲν μπορεῖς νὰ καταλάβεις τί λένε. Τὸ θαῦμα. Τὸ θαῦμα. Ὁ πάτερ Κιουλλος κάνει σὰ γουρουνόπουλο ἱ-ι-ι. Τοῦ βάλανε πᾶγο σὺν κεφάλι. Εἶναι χοντοὺς καὶ φοβοῦνται μὴν πάθει τίποτε. Ὅχι, δὲν μπορῶ νὰ μείνω ἐδῶ. Δὲν πᾶτε σὺν σᾶτι. Ὀλυμπία Γεωργοῦσθνα, αἱ; Θὰ σᾶς συντροφεύω.

ΛΥΠΙΑ.—Ὅχι, παλέ μου Βασίλει. Θὰ πάω κ'εἰ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—Μὴν πηγαίνετε, γιὰ τὸ Θεό, μὴν πηγαίνετε. Θὰ σᾶς πᾶξουν ἐκεῖ μέσα. Ὅπως κ' ἐκεῖνη τῆ γυναίκα! Εἶναι ὅλοι σὰ ιεθυσιμένοι. Τὰ μάτια τους εἶναι γονολωμένα... Ἀκοῦτε τί γίνετε ἐκεῖ;

ΛΥΠΙΑ.—Εἶσα παιδί ἀκούη. Βασίλει, δὲν καταλάβητε ἀκούη ἀπ' αὐτά. Τὸ Θαῦμα! Οἱ ἀνθρώποι σ' ἄν τους τῆ ζωὴ περιμένανε τὸ θαῦμα, ἴσως καὶ ν' ἀορίσανε ν' ἀπελιπῶνται. κ' ἄεφανα... Χριστέ! Μπορεῖ κανεὶς καὶ νὰ τρελλαθεῖ ἀπ' τῆ γὰρά του. Σὺν ἀκουσᾶ χτὲς: «Τὸ θαῦμα» ὄχι, σιέφτικα, δὲν εἶναι δυνατὸ! Δὲν εἶναι δυνατὸ. Μοναχὰ πὸν ἔβλεπα πῶς κλαίγανε καὶ κάνανε τὸ σταυρὸ τους, καὶ πέφτανε σὺν γόνατα. Καὶ γτυποῦσαν οἱ καμπάνες...

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—Ὁ πάτερ Ἀθανάσιος χτυποῦσε τῆν καμπάνια. Σοῦνει μὴ δύναμη!

ΛΥΠΙΑ.—Ἀκούη νὰ μοναχὰ: θαῦμα, θαῦμα! Κανεὶς δὲν ἔλεγε τίποτε, πια ὀνό ἀκουότανε: θαῦμα, θαῦμα! Σὰ νὰ μίλησε διάκριση ἡ γῆ. Ἐγὼ καὶ τόσα ἀκούη ὅσοι κλείσω τὰ μάτια μου, ἀκούω τῆ λέξη: θαῦμα, θαῦμα! (Κλείνει τὰ μάτια, ἀφρουγιάζεται, γαιουελάει εὐτυχισμένη.) Τί ὄμορφα!

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.—Λυποῦμαι τὸ Σάββα Γεωργοῦσθνα!.. Τί δόκιμος! αἱ:

ΛΥΠΙΑ.—Ἄφησέ τονε, μὴ μοῦ μιλάς γι' αὐτόν.

Θά δώσει λόγο στο Θεό. Είναι αλήθεια πώς σήμερα πάλι τον «Χριστός Ἀνέστη» σὰ θὰ βγάλουν τὴν εικόνα, ἀντὶ τὸ τροπᾶρι ἐκεῖνο ποὺ ψέλνανε πάντοτε;.. Βάσια, ἀκούς; σοῦ μιλῶ...

ΒΑΣΙΑΣ.—Ναί, εἴν' ἀλήθεια. Ἔτσι λένε τουλάχιστο. Πηγαίνετε στὸ σπίτι, Ὀλυμπία Γεωρόροθα.

ΛΥΠΙΑ.—Πήγαγεν σὺ σὰ θέλεις.

ΒΑΣΙΑΣ.—Ναί, μὰ πὼς θὰ σὰς ἀφήσω μοναχῆ; γλῆγορα θὰ κουβαληθοῦν ἐδῶ. Ὁ, Θεέ μου, ὁ Σάββας Γεωρόροθις ἔρχεται!

(Ἐρχεται ὁ Σάββας· εἶναι χωρὶς καπέλλο. Τὸ πρόσωπό του εἶναι σκυθρωπὸ, ὄγκρῳ, γύρω στὰ μάτια μεγάλοι μαῦροι κύκλοι. Κοιτάζει κάτω ἀπὸ τὰ φρύδια, μ' ἓνα δεξιὸ ἀκίνητο βλέμμα. Συχνὰ κοιτάζει γύρω του, σὰ ν' ἀκούει κάτι. Τὸ βάδισμά του εἶναι βαρὺ, ἀλλὰ παχύ. Σὰ βλέπει τὴ Λύπια καὶ τὸ δόκιμο γυρίζει πρὸς τὸ μέρος τους. Μόλις πλησιάζει, ἡ Λύπια σπῶνεται καὶ γυρίζει τὸ πρόσωπο ἄλλοῦ.)

ΣΑΒΒΑΣ.—Εἶδατε τὸν Κοντράτη;

ΒΑΣΙΑΣ.—Ὅχι, εἶναι στὸ μοναστήρι.

(Ὁ Σάββας στέκεται σιωπῶντας. Οἱ φωνές στὸ μοναστήρι παύουνε καὶ ἀκούγεται τὸ λυπητερὸ τροπᾶρι τῶν τυφλῶν.)

ΒΑΣΙΑΣ.—Σάββα Γεωρόροθις!

ΣΑΒΒΑΣ.—Ἔχεις κανένα τσιγάρο;

ΒΑΣΙΑΣ.—Μὰ δὲν καπνίζω. Σάββα Γεωρόροθις. (Μὲ κλαιμένη φωνή.) Πᾶμε στὸ δάσος!

(Ὁ Σάββας στέκεται σιωπηλός.)

ΒΑΣΙΑΣ.—Μὰ θὰ σὰς σκοτώσουνε! Σάββα Γεωρόροθις πᾶμε στὸ δάσος, ἀγαπημένε μου...

(Ὁ Σάββας τὸν κοιτάζει προσεχικῶς· δὶχως νὰ βουλῆει μιλιὰ γυρίζει καὶ φεύγει.)

ΒΑΣΙΑΣ.—Σάββα Γεωρόροθις! Μὰ τὴν ἀλήθεια σὰς λέναι, πᾶμε στὸ δάσος!..

ΛΥΠΙΑ.—Ἄφησέ τον. Εἶναι σὰν τὸν Κάιν· δὲ βρῆσαι πουθενὰ τόπο στὴ γῆ. Ὁλος ὁ κόσμος χαίρεται καὶ αὐτός...

ΒΑΣΙΑΣ.—Εἶναι μαῦρο τὸ πρόσωπό του...τὸν λυποῦμαι...

ΛΥΠΙΑ.—Εἶναι ὅλος μαῦρος... Καλύτερα νὰ τὸν ἀπαφεύγεις. Βάσια. Δὲν καταλαβαίνεις ἀκόμη ποιὸν λυποῦσαι. Εἶμαι ἀδεοφῆ του, τὸν ἀγαπῶ, μ' ἂν τὸν σκοτώσουν, θάναυ εὐτόχημα γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Δὲν ξέρεις ἀκόμα τί θέλησε νὰ κάμει· εἶναι φοβερὸ καὶ νὰ τὸ σκεφτεῖ κανεὶς. Εἶναι τρελός, Βάσια, ἓνας ψοθεοὺς τρελός, εἶναι δὲν ξέρω πᾶ τί ἄλλο...

ΒΑΣΙΑΣ.—(Κουνάει τὸ χέρι.) Μὰ τὰ βλέπω μονάχος μου, γιατί μοῦ τὰ λέτε...μοναχὰ πὼς τὸν λυποῦμαι, μὰ καὶ τὸν σγαίνουμαι. Μὰ, γιατί τὸ ἔκανε; Γιατί; Τί δὲν κάνουν οἱ ἀνθρώποι... Ἄχ!

ΛΥΠΙΑ.—Ἔνω μόνω μὰ ἐλπίδα, πὼς τὸ κατάλαβε ἐπὶ τέλους... Μὰ ἄν...

ΒΑΣΙΑΣ.—Τί ἂν πάλι;

ΛΥΠΙΑ.—Τίποτε, ἔτσι τὸ εἶπα. Ἦρθε καὶ σὺ νὰ σκοπεύσεις ὁ ἥλιος.

ΒΑΣΙΑΣ.—Ἀί, καὶ σεῖς πάλι, σὰν εἰσαστε χαρούμενη, γασῆτε το, μὰ ὄχι καὶ «ἂν» καὶ «ἔτσι». Δὲ γίνεται γωὸς αὐτά:

(Φωνοῦνται διάφοροι στὴ σκηνὴ ἀπαρητήρητοι. Στὸ δόκιμο σταματοῦν δυὸ καροτσάκια μὲ ἀνήμπορους· εἶναι ἀνοκτὸς καιρὸς ποὺ κάθεται στὸ δέντρο ἓνας κουτός μὲ δεκανίκια, κλαίει, σκουπίζει τὴ μύτη μὲ τὸ μανίκι του. Ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ μοναστηρίου πλη-

σιάζει ὁ ἀνθρώπος μὲ τὸ μαζοῦ πάνωφορι.)

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΑΝΩΦΟΡΙ.—(Σκεπτικὰ καὶ ἀνήσυχτα.) Τοὺς ἀνήμπορους νὰ τοὺς βάλετε πὸ κοντὰ Του, τοὺς ἀνήμπορους, τοὺς ἀρρώστους. Αἶ, κυράδεξ, τί κοιμᾶστε! Ἐμπρός, εμπρός, ἐκεῖ θὰ ξεκουραστεῖτε. Ἐοὺ τί κάνεις, παποῦ; δὲν μπορεῖς, αἶ; Καὶ σὺ νὰ βάλεις πὸ κοντὰ τὰ πόδια. Σῦρε, παποῦ, σῦρε...

ΚΟΥΤΣΟΣ.—(Κλαίοντας.) Δὲν μπορῶ νὰ περπατήσω.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΑΝΩΦΟΡΙ.—(Ἀνήσυχτα.) Ἄν, τὸν κακοῖοισι! Μὰ πὼς τόπαδες αὐτό, αἶ; Ἔλα, στάσου νὰ σὲ βοηθήσω, ἔλα... Ἔλα, σὶχω πάνω! λοιπόν;

ΚΟΥΤΣΟΣ.—Δὲν μπορῶ.

ΑΓΑΒΑΤΗΣ.—Δὲν κουνᾶς κανένα ποδάρι; Γιὰ στάσου... Τὸ σπουδαιότερο εἶναι νὰ τὸν στήσωμε ὀρθίον. Ἦστευο θ' ἀρχίσει καὶ νὰ χοροπηδαίει... Αἶ, τί λέξ, υπάριμπα:

(Ἀναλαμβάνει)

ΑΘΗΝΑ I. ΣΑΡΑΝΤΙΑ

ΣΗΜ. Στὸ προηγούμενὸ φύλλο, τὸ καταλημμιωρισμένον ἀπὸ λάθη τυπογραφικὰ, ἔφησε καὶ ὁ «Σάββας» τὸ μερικὸ του. Ἔτσι, ἡ κ' ἐκβέντα του στὴ σελ. 794, στήλ. 1 παραμορφώθηκε σὲ σημειὸ ποὺ κατάντησε ἀνεγνώριστη καὶ πρέπει νὰ ξανατυπωθῆ ἐδῶ διορθωμένη:

ΣΑΒΒΑΣ.—Ποὺ τὸν ἐνανούριζες καὶ τὸν ἐφρόντιζες. Ναί. Μὰ εἰμένα δὲ μοῦ φαίνεται παράξενο πὼς εἶσαι ἀδεοφῆ μου, καὶ αὐτὸ τὸ σκαίχτρο ἀδεοφῆς μου. Αἶ! Τιούνα; Περονόινε! (Ὁ Τιούνας κουνάει τὸ κεφάλι κοιτάζει ἀσυναίσθητα, δὲν ἀπαντᾷ.) Ναί, δὲ μοῦ φαίνεται καθόλου παράξενο σὰν ὅλοι οἱ τυποτένιοι ἠνοιάζουν τὸν ἐαυτὸ τους ἀδεοφῆς μου καὶ ἀδεοφῆς μου, καὶ ὅποιος μᾶθει ποὺς εἶμαι ἐγώ, πᾶει καὶ ἀγοράσει ἄσπενδο δέκα πέντε καπνικῶνες γιὰ τὸν ἀδεοφῆ. Μάθε πὼς δοκίμασανε καὶ ἄλλοι νὰ μὲ σασομαζώσουνε. Ἔβλεπε τὸν μ' ἀπῆκε, δοκίμασε νὰ τὸ κάνει, καὶ δὲν εἶνε ἀνοκτὸ θάνατος. Τὸ κακὸ εἶναι πὼς οἱ ἀδεοφῆς μου καὶ οἱ ἀδεοφοὶ μου εἶναι ὅλοι ἀνεξαιρέτως φοβιστοῦριδες!

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΩ

Ἡ σελήνη ἀστειε βοδῆμα μισογῆ καὶ σκαπῆται σὶν Πύδαν πῆμα μαρμά. Ὁ! μὲς πῆραμένω τὸ γιατί της θέλω καὶ πιστεῖ ἡ καρτῆ μου πεταλοῦδι θέλω. Ἄσπενδο νὰ πᾶνω καὶ ἴσως ἐκεῖ θοῦν τὰ γλυκὰ ματάκια ποὺ καιροῦ ἀγαπῶ.

Θάλασσα γαλήνια... μὲ οὔτε μὲ ἀναπνῆς πέφτον κοιροσμένω τὰ λευκὰ παριά. Θέ μου! καὶ ἄς γενόνοιν κόκκινο καχόλι, καὶ θαθεῖ τὸ κῆμα τὴν ἀνῆγ ἄς μὲ στείλει ἴσως σὺ γαλάζια τὰ νερὰ καὶ θροῦ τὰ γλυκὰ ματάκια ποὺ καιροῦ ἀγαπῶ.

Στέκουν μὲ καμάρι καὶ οἱ κορφὲς βουδῆς, μὲ τ' ἀδρὰ τὰ ἐλάτια—ξυτικὲς μορφῆς—

Ἄχ, καὶ ἄς τις περιούσα, δυνατὸς περιούτης, σὶν γαλήνη εἰούτη νυχιοπαρωῆτης, καὶ ὦ! τρελλὸ μεδέσι ἀπὸ φιλή, πισιό, σὰ θροῦ τὰ ματάκια ποὺ καιροῦ ἀγαπῶ.

Σάμος

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΑΚΗ